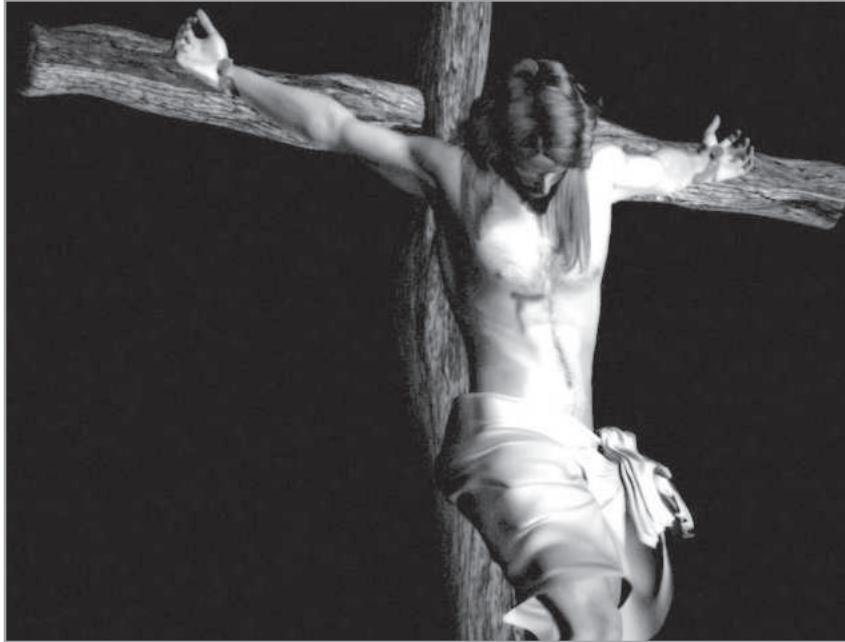

Nagy Ferenc

Kicsoda Jézus?

Örök kérdés. Mondhatná valaki: ne kérdezzük tovább, ha két évezreden át végérvényes választ senki sem adhatott, akkor hiábavaló minden igyekezet, minden emberi fáradozás, pontot úgysem tehetünk a kérdés végére. De éppen az a különös, hogy ezt a kérdést nem lehet és nem szabad lezárni. Jézusról állandóan lehet és kell beszélni. A róla szóló beszéd ellenben csak akkor helyén-

való, ha bizonyágtételként hangzik el. A bizonyágtétel pedig nem feltételezés arról, hogy Jézus volt, nem ingatag nyilatkozat arról, hogy van, és nem képzelgő várakozás afelől, hogy (ismét) eljön. Amiképpen a Szentírás úgy tesz bizonyágot Istenről, mint aki volt, aki van és aki lesz, hiszen ezért örökévaló, ugyanígy Jézusra vonatkozóan is szilárdan áll ez a bibliai meggyőződés.

Az evangéliumokból amint tudjuk, Jézus felől mindig azok kérdeztek, akik látták őt, hallották tanítását, és tanúi lehettek csodatetteinek is. A kérdés pedig azért fogalmazódott meg folytonosan, mert szavai valamiképpen nem emberi szavak voltak, a tettei pedig megegyeztek szavaival (ilyen embert sohasem láttak), de ezek a tettek mégsem emberiek voltak. Megmagyarázni ezt senki sem volt képes. Jézus ember formájában, de mindamellet nem a szokásos módon élt az emberek között. Ez a különösség egyrészt kételyt vetett fel az emberekben Jézus kiléte felől, másrészt pedig hitet ébresztett iránta lelkükben. A kétely és a hit nem általános értelemben gondolható el, hiszen egyiket sem voltak képesek racionálisan felfogni. Hasonlattal szólva, az Úrhoz való viszonyulásuknak két fokozatáról van szó: az egyik ember Jézus előtt még bezárva tartja szíve ajtaját, még óvatos, de nem feltétlenül ellenséges, a másik már bizakodó, baráti érzületet ápol az Úr iránt, már készséget érez arra, hogy megnyissa a szívét előtte! Ezek egyeseknél lassabban, másoknál gyorsabban érlelődő lelki-szellemi folyamatok voltak. A tanítványok fejlődésében szemmel látható a kételkedésből a hitbe jutó összefüggő sor. Vigasztaló a számunkra az a türelem, az a várakozás, amelyet Megváltónk tanúsított elválasztott, de a hitben lassan gyarapodó tanítványai iránt!

Jézus nemcsak azokkal került kapcsolatba, akik valamilyen nyomorúság, betegség és meg nem szűnő szenvedés miatt omoltak lába elé, és kérték gyógyító hatalmának kinyil-

vánítását irántuk, hanem olyanokkal is, akik csak szemléltői, csodálói voltak ezeknek az eseményeknek. Az érdeklődők között olyanok is voltak, akik az Isten országának titkai felől tudakozódtak. A legszembeütőbb az, hogy a kiválasztottak is aggályoskodtak, nehezen hittek, nehezen jutottak el arra a meggyőződésre, hogy Jézus Istentől jött, és isteni erő által munkálkodik a világ üdvözítésén.

A kérdés nem azért állandóan időszerű, mert nem lehet kielégítően megválaszolni, hanem azért, mert Jézussal valamiképpen ma is kapcsolatba kell(ene) kerülnie minden léleknek! Ennek pedig több oka van. Jézus missziói parancsa előírja, hogy követői munkálkodjanak azon, hogy minél többen lépjenek közösségre Urunkkal, másrészt a sürgető segítségért kiáltások is kihallhatók a bénító hangzavarból. Örvedetes, hogy ma is vannak elhívott bizonyágtévő keresztyének, akik – a Hegyi beszéd hasonlatával mondva – nem rejtőznek el, mint a hegyen épült város sem, hanem világítanak, szavaikkal és életeljársaikkal Jézusra mutatnak. Van Biblia is – ez a legfontosabb –, amely Jézusról a leghívebben tanúskodik. De vannak, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mi több, van nyomorúság is bőven a világon, amely nemegyszer Istenhez kényszerítő, áldott eszköz lehet a szenvedők javára!

Nem kis fáradságot fektettek a kutatásba azok a keresztyén tudósok, akik a Biblián kívüli ókori kútfőkben keresték azokat a nem keresztyén tanúkat, akik érdek nélkül tanúskodhatnának Jézus mellett a keresztyének hitének „megtámásztására”. A zsidók tudtak és szerettek írni. A Talmud, ha szóba hozza is Jézus nevét, nem a Jézus melletti igenlő állásfoglalás céljából teszi azt. Ugyanakkor azok a jegyzőkönyvek, feljegyzések, amelyek a papságnak a Jézus ellen folytatott küzdelmeiről íródtak, a felgyújtott templommal együtt elégték. A zsidók története nem kedvezett az emlékek megőrzésének. Sajnálkozásra azonban nincsen ok, mert az Újtestamentum, ha egészében véve nem teljes is (amint ezt a negyedik evangélium két utolsó verse hangsúlyozza), de megmaradt a számunkra, mégpedig a szem- és fültanúk hiteles visszaemlékezései révén. Nem a nép száján elterjedt, a nagyot mondók kitalálásával tarkított állításokból jött létre a szent evangélium. Tudatlanság, sátáni torzítások, toldozgatások „nem homályosíthatják el az örök rendet”, mert az evangélium igazsága, tiszt-

tasága felett úgy lebegett Isten őrző Lelke, mint a teremtéskor a hömpölygő vizek felett!

Azok a támadások, amelyek érték a múltban, érik vagy érhetik az evangéliumot a jelenben is, keresztyéni nyugalommal mondhatjuk, nem adnak okot az evangélium féltésére. Ugyanezt mondhatjuk el megváltó Urunkra vonatkozóan is! Az evangéliumot bizonyítottan semmiféle támadás nem tartóztathatja fel, nem helyezheti az élet, a történelem külső peremére, működését, hatását nem érvénytelenítheti. Az a Jézus pedig, akinek teljes hatalom adatott a mennyen és a földön, nem szorul védelemre, és uralmát semmi sem törheti meg!

A megtéretlen világ számára pedig nincs új üzenete az evangéliumnak. Amíg Péter apostol szózata: „*Térjete meg és keresztkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát*” – a megtéretleneken nem teljeseedik be, amíg nem engedelmeskednek az isteni akarathoz, addig e szózat érvényben marad! – A megtért keresztyének viszont abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy az evangélium bőven áradó vize nem apadt el, korszókat mindennap megtölthetik a Jézus adta élő vízzel! Az evangélium mint isteni manna nem romlott meg, nem száradt és nem penészesedett meg, ezért mindig új és mindig tápláló!

Jézus Krisztus megismerésében azonban nincsen megállás, vagyis a teljességre teljes igyekezet mellett sem juthatunk el. De ez a törekvés – amelyet az apostolok szüntelenül ajánlanak – hitet megújító vizsgálódás! Azt mondjuk azonban, hogy a mélyebb megismerésre Urunknak nem a csodatettei vezetnek el bennünket, hanem a beszédei, a tanításai. Ezt felismerték Jézus korabeli ellenfelei is. Tudták azt, hogy a csodáival nem tudnak mit kezdeni, azok nem rosszak, nem ártalmasak, és az átlagemberre ezek vannak a legnagyobb hatással, legnagyobb vonzerővel. Ezért a csodák eredetét az ördögtől valónak próbálták feltüntetni. Ezt azonban képtelenség volt elhítenni, mert a próféták is jövendöltek egy ilyen korszaknak az eljövételéről, másrésztől a szenvedők, a nyomorultak, ha megszabadultak, gyógyulásukat nem gonosztettek fogták fel, hanem isteni jótéteménynek! Ha ilyet láttak az emberek, istendicsőítésbe kezdtek. Ezért Urunknak csak a szombaton is gyakorolt gyógyításait kérdőjelezheték meg, de ezeket kizárólag a rituális tilalmakkal hozhatták hamisan összefüggésbe. Ám a Tóra a jó cselekedetek (irgalmassági tettek) gyakorlását szombatra sem tiltotta meg!

Megváltónk hatalmának sokszori és sokféleképpen kinyilvánításával nemcsak a vakok szeméit nyitotta meg, hanem a látó-vakokét is nyitogatta, hogy vegyék már észre a fényt is, az igazi világosságot, amely – az evangélistával szólva – már eljött a világba! Jézus szavai jelentőségben és erőben nem voltak csekélyebbek, mint elkápráztató tettei. Annál is inkább, mert Urunk nem manuálisan, nem fizikai erővel valószínűsítette meg csodáit, hanem szavainak láthatatlan hatalmával, amelyek mindig a megvalósulásban lettek egyértelművé. Ebből következik, hogy Urunknak nemcsak a bűnt, a betegséget, a sátánt, a halált elűző, a természeti erők megfékezésére kiadott parancsait kell mély alázattal tudomásul venni, hanem a törvényt magyarázatait, az életvezetésre adott tanácsait és személyes példamutatásait, vagy a szájából származó legcsekélyebbnek tűnő mondásait is! Az utóbbiak azért velőtrázó igazságok, mert ezeket nekünk,

nem pedig Jézusnak kell megvalósítani! A Jézus iránti engedelmisségünk ezek gyakorlásában (nem beszédben) ábrázolódnak ki!

Jézusnak két szava (szavajárása) az evangéliumokban tündökletesen fénylik fel. Az egyik az „*amen*” szó. Ez az Újszövetségben, az evangéliumokban fordításban olvasható: *bizony*, vagy kettőzve, *bizony, bizony*. Görögül így olvasható: *Amén legó hümin*, vagy *amén legó szoi!* (ámen mondom nektek, vagy ámen mondom neked). Az Úr sok-sok esetben mondanóját ünnepélyesen ezzel a szóval vezeti be. Az „*amen*” szó jelentése így tudatosult bennünk: úgy legyen! Ez a szó a palesztinai zsidók használatában mindig valakinek a mondását utólag erősíti meg. Mi is így használjuk. Imáinkra, prédikációinkra vagy valamilyen jókívánság elfogadása jeléül, utólagosan e szóval ütünk pecsétet. – Jézus tehát saját mondásait ámennel kezdi, amellyel annak igazságát, érvényességét, a belerejtett akaratot is érzékelteti. Urunknak ezt a szavát a szakirodalom *ipsissima vox Jesu*-nak, azaz Jézus legszemélyesebb szavának mondja.

A másik, ugyancsak Jézus legszemélyesebb szava az Abbá, az Atya jelentésű szó. A Talmud szerint a gyermek akkor tanulja meg az abbát (magyarul kb. papa) és az immát (magyarul kb. mama) mondani, miután megízlelte a búzát, vagyis amikor már elválasztották. Az Ószövetségben, a zsidó imáirodalomban és a rabbinusi írásokban sem fordul elő, hogy valaki egyes szám első személyben Abbának szólította volna Istent. Ezt Istennel szemben tiszteletlen és bizalmaskodó megszólításnak érezték volna. A meglepő pedig az, hogy Jézus úgy beszél Istennel, mint a gyermek apjával, félelem nélkül, meghitt, bensőséges hangnemben. Az emberek előtt azt a képtelenséget is megvallja, hogy ő az Atyával egy, tanítványainak pedig megtiltja, hogy atyának szólítsanak valakit a földön, mert csak egy Atyjuk van, a mennyben. – Amikor Jézust elfogták és a nagytanács elé hurcolták, olyan tanúkat kerestek, akiknek a vallomására halálra ítéleheték volna, de nem találtak sem tanút, sem olyan felmutatható bűnt. A főpap azonban középre állva megkérdezte az Úrtól: „*Te vagy a Krisztus, az Áldottnak fia?*” Jézus megvallotta: „*Én vagyok.*” Most a főpap kijelentette, hogy nincs szükség tanúkra, mert mindnyájan hallották az istenkáromlást, tehát azt, hogy az Áldottnak, a mennyei Atya fiának mondta magát. Jézust nem lehetett olyan kényszerhelyzetbe hozni, hogy megtagadta volna Atyjához való tartozását! – A Gecsemáné-kerti imájában mély megrendüléssel így kiált fel: „*Abbá, Atyám! Ha lehetséges, vedd el tőlem a kőpoharat. Mindazáltal úgy legyen, ahogy te akarod!*” Jézus tudta és vállalta is, hogy el kell mennie egészen a Golgotáig. Nem megingásról van azonban szó. Egyszerűen így mondhatjuk, nem kívánta a keresztre való felszegeztetését, nem kívánt átkozott lenni, nem kívánt a világ összes bűnének súlya alatt a halál gödrébe belezuhanni. De a bűnösök iránti könyörületét ilyen, minden képzeletet felülmúló ár megfizetésével is magára vállalta!

Ezzel ellentétben pedig amikor övéért könyörög Istenhez a főpapi imájában (nekünk megengedhetetlen módon!), kérését így nyilvánítja ki: Akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek, ahol én vagyok! Ez azonban nem valami extra követelés, hanem az előre elhatározott üdvösség hiánytalan beteljesítése! – Ha Urunknak az volt a jelszava, hogy *mindent az emberért*, akkor erre illő válaszuk csak ez lehet: *Mindent Jézusért!*